

Toetusvajaduse hindamise eluvaldkonnad ja STAR-i abivajaduse hindamise valdkonnad

Kuidas kanda isikukeskse teenusmudeli toetusvajaduse hindamise tulemusi STAR-i abivajaduse hindamise väljadele?

Sotsiaalhoolekande seaduse § 15 kohaselt tuleb omavalitsuse üksusel välja selgitada inimese abivajadus ja sellele vastav abi. Seal juures tuleb abivajaduse väljaselgitamisel lähtuda terviklikust lähenemisest ning arvestada inimese personaalse tegevusvõime ning tema füüsilise ja sotsiaalse elukeskkonnaga seonduvaid asjaolusid. Samast põhimõttest tuleb lähtuda ka psüühilise erivajadusega inimese abivajaduse välja selgitamisel.

Isikukeskse teenusmudeli rakendamisel hinnatakse inimese toetusvajadust struktureeritud hindamisvahendiga, milles selgub inimese toetusvajadus vähemalt seitsmes eluvaldkonnas:

1. Sotsiaalsed suhted -1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
2. Vaimne tervis – 3 küsimust toetusvajaduse astme määramiseks;
3. Füüsiline tervis - 3 küsimust toetusvajaduse astme määramiseks;
4. Hõive - 1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
5. Vaba aeg ja huvitegevus - 1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
6. Elukeskkond - 1 küsimus toetusvajaduse astme määramiseks;
7. Igapäevatoimingud - 5 küsimust toetusvajaduse astme määramiseks.

Igas eluvaldkonnas määratletakse inimese toetusvajaduse aste ning täpsustatakse inimese spetsiifilised vajadused või eripärad selles eluvaldkonnas.

Tabel 1. Toetusvajaduse astmed

Aste	Toetusvajadus	Toimetulek
0	Iseseisev	Ei vaja toetust
1	Madal toetusvajadus	Toimetulek kergelt häiritud. Vajab meeldetuletust ja nõustamist
2	Keskmine toetusvajadus	Toimetulek mõõdukalt häiritud. Vajab regulaarset (1-4 korda nädalas) juhendamist ja abi.
3	Kõrge toetusvajadus	Toimetulek raskelt häiritud. Vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust.
4	Äärmuslik toetusvajadus.	Võimetu toime tulema v tegelema. Vajab püsivalt hooldust ja/või järelevalvet ja tegevuste üle võtmist teise isiku poolt.

Toetusvajaduse hindamise eesmärk on tuvastada inimese üldine õigustatus ja vajadus sotsiaalhoolekandeliste abimeetmete järele. Enne toetusvajaduse hindamisvahendi täitmist tuleb kokku koguda kõik kättesaadavad informatsioonillikad inimese kohta - dokumentatsioon ja info formaalsetest kanalitest (nt STAR-i päringud, mis annavad info puude olemasolu ja rehabilitatsiooniplaani kohta, võimalusel Töötukassas teostatud töövõime hindamise andmed, haridussüsteemis koostatud arenguplaanid ja tegevusvõime hinnangud, varasema teenuseosutaja poolt koostatud teenuseosutamise kokkuvõtvad hinnangud, SKA projekti koordinaatori kaudu rehabilitatsiooniplaan jms). Olemasolevat informatsiooni kasutatakse toetusvajaduse hindamise läbiviimisel, täiendades seda inimeselt või tema võrgustikult saadud hetkeolukorra informatsiooniga.

Toetusvajaduse hindamisinstrumendiga saadud tulemus - **millistes eluvaldkondades ja milline on toetusvajaduse aste, peab kajastuma STAR-i väljadel „Abivajaduse hindamine“.**

STAR-i „Abivajaduse hindamise“ väljade nimetused ei ole samanimelised toetusvajaduse hindamise eluvaldkondadega. Seetõttu tuleb toetusvajaduse hindamise tulemuste STAR-i kandmisel järgida kokkulepitud põhimõtet, millistele „Abivajaduse hindamise“ väljadele millised eluvaldkondade hindamise tulemused kanda.

All olevas tabelis on esitatud „Abivajaduse hindamise“ välja nimetus ja märgitud ära millise toetusvajaduse hindamise eluvaldkonna tulemus on sellele väljale vaja märkida.

Abivajaduse hinnangu valdkonna nimetus (STAR-is)	Toetusvajaduse hindamise eluvaldkond ja toetusvajaduse aste
Suhted sotsiaalvõrgustikuga	<p><i>Sii kantakse info järgmiselt:</i> Sotsiaalsed suhted</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uute suhete loomine, olemasolevate säilitamine <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p>
Majanduslik olukord	<p><i>Sii kantakse info järgmiselt:</i> Igapäeva elu toimingud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahadega toimetulek <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p>
Eluase ja elukeskkond	<p><i>Sii kantakse info järgmiselt:</i> Elukeskkond</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eluaseme otsimine/taotlemine, olemasoleva säilitamine <p>4- äärmuslik toetusvajadus, võimetu toime tulema v tegelema. Vajab tegevuste üle võtmist teise isiku poolt</p> <p>Igapäeva elu toimingud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Majapidamine <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p>
Tervislik seisund ja elustiil	<p><i>Sii kantakse info järgmiselt:</i> Vaimne tervis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haigusteadlikkus, raviplaani järgimine <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psüühikahäirest tulenev mõju käitumisele tegevustele <p>4- äärmuslik toetusvajadus, ebaadekvaatne käitumine, ei suuda psüühikahäire tõttu oma käitumist ja tegevusi juhtida.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kognitiivne võimekus <p>1- madal toetusvajadus, vajab aeg-ajalt nõustamist ja või abi.</p> <p>Füüsiline tervis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tervise eest hoolitsemine ja arstiabi kättesaamine <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liikumine eluruumides <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Liikumine väljaspool eluruume <p>3- kõrge toetusvajadus, vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust</p> <p>Vaba aeg ja huvitegevus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vaba aja sisustamine <p>0-lseseisev, ei vaja toetust</p> <p>Igapäevaeltu toimingud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Söögi valmistamine ja sellega seotud tegevused <p>2- keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p> <ul style="list-style-type: none"> • Söömine ja sellega seotud tegevused <p>0-lseseisev, ei vaja toetust</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enese eest hoolitsemine <p>0-lseseisev, ei vaja toetust</p>
Töötamine ja õppimine	<p><i>Sii kantakse info järgmiselt:</i></p> <p>Hõivatus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töö leidmine või säilitamine, muu hõivega seotud rakendus <p>2-keskmine toetusvajadus, vajab regulaarselt juhendamist</p>